

DOMOVINA

Uredništvo
Je na Schillerjevi cesti št. 3. — Duplo blagovolite trans-
kurati, rokopisi se ne vračajo.

Izhajajo trikrat na teden, vsak ponedeljek, sredo in petek; ter velja za
Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 krome. Za Ameriko
in druge dežele toliko več, kolikor znaša poština, namreč: Na leto 17 kron,
pol leta 9 kron 50 vin. Načinoma se pošilja upravništvo, plačuje se vsakeje.

Za inzerate
se plačuje od vsake peti vrsta po 30 vinarjev za vsak-
okrat; za večje inzerate in množično inzeriranje
mazen popust.

Mesečna priloga „Slovenski Tehnik“.

Nemški minister Prade, njega vpliv v Beckovem kabinetu in Slovenci.

Na ljudsko shodo, katerega je sklicala nemška ljudska stranka v Ljubno na Zgorajem Štajerskem dne 13. t. m. je rekel nemški minister Prade, da bodo Nemci, samo ako bodo v velikih narodnih vprašanih edini, mogli spremeniti vse svoje kulturno, duševno in materialno delo v politično moč. K pridobitvi politične moči in k osvojitvi odločajočega vpliva na notranjo in zunanjo politiko pozivali so vsi govorniki na tem shodu, posebno pa dr. Beale. Vsi, brez razlike so povdarjali, da mora biti nemška politika, resna politika. Vodja nemške ljudske stranke v sodetških deželah dr. Chiari je izjavil, da morajo Nemci zasedeti vsako mesto (v državni upravi), katero jim je dosegljivo.

To je čisto praktično in razumno stališče, kajti če je uradništvo od najnižjih razredov in kategorij pa do najvišjih, nemško in če stoji to uradništvo pod vplivom ministrov, ki so ob enem zastopniki, voditelji in kot ministri izvršajoči organi odločajočih nemških strank, je pač umerno, da se v Avstriji ne bodo drugače vladalo in upravljalo kak po volji in diktatu teh odločajočih nemških strank.

To se pa v naših slovenskih krajih že godi in Beckov kabinet do pitice vrtnje vse, kar mu diktira nemški minister Prade, kateri z svoje strani dobiva povelja in navode od svoje stranke in od nemškega narodnega sveta v Mariboru.

V dokaz samo par vzgledov:

Pravosodni minister dr. Klein je burkoški deputaciji, katera se mu je prišla pritožiti zaradi zapostavitve slovenščine pri c. kr. sodiščih na Koroskem in brezposelnosti vseh pritoh in tem obzira izjavil dne 18. junija 1907. l. da so mu ruke vezane in da ima v vseh osebnih zadevah na Koroskem in Štajerskem prvo besedo nemški minister Prade.

Pred vsakim imenovanjem dobi pač minister Prade dotične predloge na vpogled, pite po informacije odhoda nemškega narodnega sveta v Maribor ter upliva potrdi v smislu teh informacij na imenovanja v vseh strokah državne uprave. Temu upliva imamo pripomoč dejstvo, da pravosodni minister dr. Klein zavlačuje že meseca in meseca imenovanja v svojem področju, ker je bode uvedel po Pradejevi volji v interesu nemških strank in proti Slovincem. Justični minister

čaka s temi imenovanji, ker ve, da bodo vzbudila ogorčenje in nejevoljo, dokler bo državni zbor razpuščen in ker upa, da se nova zbornica ne bo več s tem vprašanjem ukvarjala, ali če se tudi bode, bode stala pred dovršenim činom, kateri se ne bo dal več v ničem premeniti.

Pod istim Pradejevem vplivom nastavlja sodna uprava na Koroskem in Štajerskem same nemške kurziat pri sodiščih na slovenskem ozemlju in prestavlja dosledno vse Slovence na Kranjsko.

Deželnega nadsoščita predsednik v Gradcu g. vitez Pitreč postopa v popolnem soglasju z ministrom Pradejem itd.

Kako se postopa s Slovenci na Štajerskem, pri imenovanjih v finančni stroki, o tem jasno govore dejstva, navedena v interpelaciji poslanec dr. Korosca, dr. Vonška in drugov od 5. novembra 1906. l.

Dr. Derschachs, minister železnice, vlada v svojem področju čisto v Pradejev duhu. O tem nam priča premešitev cele množice slovenskih koroskih železnih uradnikov iz Beljaka v Trst. Te Slovence so nadomestili na Koroskem z Nemci. Nacionalna neupornost nemških železnih uradnikov je tako velika, da ti svoje slovenske kolege, ki so med njimi še bele vrane, v narodnem obziru naravnost brutalizirajo tako, da si ti niti ne spajo se naročiti na kak slovenski list, ker bi sicer ne imeli nikdar mira pred njimi. Ta narodna prepoteuca in nestrpnost pomeni za uradnike slovenske narodnosti čisto navadno omejevanje osebne prostosti in se vrši očito in neokazano pred očmi predpostavljanih oblastev, ne da bi se jim idejo potrebno krivce zavrniti v meje postavnosti in čestojnosti.

Kako se godi slovenščini v področju beljakega železnikega ravnanstva je znano, znane so tudi škole, sitnosti in nadležnosti, katere trpe slovenske stranke zaradi nemških železnih uradnikov, kateri zavrajajo slovenske tovarne liste ali pa napačno instradirajo tovarne naših poljiteljev, ker faktično ne znajo, ali nočejo znati slovenščine ter se samoglavno in obstinatno upirajo rabi slovenščine v železnikem prometu.

Narčnikom postaje državne železnice v Gorici je bil še le pred par dnevi imenovan nek Wieser, razgizen in politično prononciar nemški nacionalec, čeprav je bilo mnogo starejših in za Gorico primernejših in sposobnejših kompetentov.

Tudi slovenske delavce odpuščajo in železniki službe v Gorici in drugod ter se nadomeščajo z Nemci.

O pošti, posebno ambulanci na novi železniki progi velja isto. Pisalo se je mnogo o tem in se še bode, pritoh ni ne komez ne kraja, a nismo se čuli, da bi se bila tudi najmanjša in najupravičenejša naša zahteva v tej stroki še izpolnila. Za to skrbi poštai ravnatelj v Gradcu dvorni svetnik Pokorny, ki v svoj... področju verno izvršuje Pradejev program.

Praktične posledice tega strogo in dosledno izvrševanega Pradejevega programa potom nemškega uradništva v slovenskih deželah nam ilustrirajo tudi justične zmoti, ki so pri nas tako pogoste. V vzgled omejam le interpelacijo posl. dr. Korosca od dne 19. oktobra 1906. l. o justičnih zmotah pri kazenskem sodišču v Šoštanju.

Kako se nam pod tem sistemom delijo politične pravice, nam priča interpelacija istega poslanca od 24. oktobra 1906 o občinskih volitvah v Šoštanju. Kjer je Nemcem, katerih je v trgu samo 17%, pripadlo 67% vseh občinskih svetnikov.

Pa Šoštanj ni edin trg, v katerem vlada tako neznanost nemška večina nad slovensko večino. V Ljubotomu, v Ormožu, pri Sv. Lenartu v slov. g., v Brežicah itd. se vadržujejo nemški občinski sveti edino le s pomočjo državnih uradnikov, ter gospodarijo in razpolagajo z njih pomočjo Nemci z našimi davčniki in našim občinam imetjem.

To vse se že danes godi, kako bo še le, ko Nemci izvedejo v Ljubnem storožne sklepe, si lahko vsakdo sam misli.

In kaj smo storili mi, da se temu premočnemu nemškemu vplivu ubranimo? Kake korake je storila naša delegacija v državnem zboru, da paralizira vpliv zmagosono prodirajočega in naše ozemlje osvajajočega si nemštva? Ni li to čisto naravno vprašanje, ni li to gola potreba samobrambe in dolžnost vseh naših jugoslovenskih poslancev, naj pripeljejo že tej ali oni stranki, da se temu nemškemu uvalavil sprejeto z združenimi močmi brez vsakega in tudi najmanjšega obzira na strankarske ali osebne koristi?

Je li mogoče, da bi naši poslanci, naši izvoljenci ne znali ali ne mogli presoditi velike nevarnosti, ki nam preti od tega tako premišljenega, sistematičnega delovanja in z železno energijo in doslednostjo izvajanega nemškega programa, katerega izvršuje Beckovo ministristvo pod vplivom nemškega ministra Pradeja, kot izvrševalnega organa nemške ljudske stranke in nemškega narodnega sveta v Mariboru?

To so le glavni čini šestmesečnega delovanja sedanje vlade, kako se

nam bo godilo v bodoče, ako se vai jugoslovanski poslanci ne spomnijo stroje velike naloge, ki jo imajo kot branitelji slovenskega juga naše države, si danes še misliti ne moremo. Nemci vidijo uspehe svoje politične discipline in politične zrelosti ter bodo v bodoče prav gotovo s področjevo močjo navalili nas in če se ne otresemo strankarske sebičnosti in osebne nečimernosti v velikih vprašanih, nam splošna in onaka volina pravica ne bo prav nič pomagala. — Za Korosko in Štajersko pride na vrsto Kranjsko, Primorsko in Dalmacija. Nemški uradniki so pionirji posemeševanja, kar bo uradnik začel, bosta fabrikant in trgovec končala.

Bodemo li to osvojevanje še dolgo mirno gledali in pazili bi na svoje strankarske, najhne sebičnosti, mosto da bi se vrgli v boj za velike cilje in obrambo svoje zemlje, ki je v resnici v nevarnosti? Kmalu nam bode dana prilika dejanski dokazati svojo politično zrelost in pokazalo se bode, ali smo spoznali važnost in resnost trenutka, v katerem živimo.

Ustanovitev podružnice nemškega „Schulvereina“ v Hrastniku.

Zadnje nedelje se je ustanovila v Hrastniku pod patronažo tovarniških uradnikov, posebno ravnatelja v steklarski tovarni, Wietstechnira, podružnica nemškega „Schulvereina“. Učitelj na meštanski šoli v Celju, Aistrich, je gmel proti „pravkom“ in se slovesno pridolal, da si ustanove „Nemci v Hrastniku šole, če se tudi temu upirajo vsa „pravki“ na Štajerskem. Zanima nas gov. imenovanega Aistricha. Da bi navdušil navzoče delavstvo za nemško šolo in za vsak k podružnici, je razlagal na dolgo in široko, koliko dobička nose delavci znanje nemščine kot svetovnega jezika in hvallil delavstvo, da je ravno ono tisti sloj slovenskega naroda, ki najiznajne kafe, kako potrebna mu je nemška šolska izonika. Spominjamo se pa, da je Aistrich v začetku svojega govora omenjal, da potrebuje „nemška manjšina“ v Hrastniku svojo šolo. Uradno ljudsko štetje l. 1900 pa ne izkazuje v Hrastniku — nobenega Nemca; šole od tedaj se je naselilo tam nekaj uradnikov, ki zahtevajo zase svojo šolo. Pa to ni glavni namen šole. Aistrich je v prvem delu svojega govora samo slepil tisto navno javnost, ki meni, da je potrebna šola za Nemce; kaj pa „Schulverein“ namerava, to je poveljal tam, kjer je govoril o potrebi nemškega šolskega pouka za slovensko delavstvo

se ni zgodilo, kar so prej zatrjali, „da bodo še pravo jedi, da bodo še mrazga storili enega“, potem je teklo pivo v potokih in zverinsko tuljenje je neznanjako, da dobivajo razbojniki plačilo za svoje razbojništvo. Tako se je izvršilo slovensko zborovanje v slovenskem volilnem okraju. In to zborovanje ni niti bilo politično, temveč nedolžno počno zborovanje slovenskega delavskega društva. Vlada, seveda ni poslala zastopnika, kakor ga sploh ne pošlje na slovenske shode, dani se jo prosa za to. Potem takem ni čudno, da ni vprijetena družal stihni na takih shodih s pobojem in pretopom svoj „frabir“. To so prvi veseli glasovi od z-fenajšočega se volilnega boja v „slovenskem volilnem okraju“ na Korotkem.

— Pardon — baron. Smolec do godček se je pripeljal pred nekaj dnevi v Smoborja. Tamoknji župan Gasser je postal dečko k brivci, ki se piše Pardon, rekoč: „Pojdi k Pardemu in mu reci naj me priide briti!“ Dekla pa ga ni dobro razumela in šla mesto k Pardonu k baronu, okrajnemu glavarju in mu izročila šapanovo naročilo. Seveda je bil okrajni glavar valod tega silno razburjen in je takoj naročil okr. komisarja, naj da vkljub pozni uri sklicati občinski svet. Ko so pričeli začeti odbojniki z županom sejo, so takoj izvedli, da se gre za napačno deklino naročilo. Seveda se je stvar takoj pojasnila — in razburjeni okrajni glavar, ki je mislil, da si ga je župan majhno privoščil, je bil v svoji domisljavi otkabostno pomirjen.

Svetovne vesti.

— Obsojen major. Vojsno sodišče v Draždanih je obsodilo majorja pl. Zeschwitza na sedemdeset let, ker je klobfat svojega sluga.

— Streljanje proti točli. V Italiji in Franciji so se vršile v letih od 1902 do 1906 sistematične poskušnje glede zabiranja tobe s streljanjem pod nadzorom znanstvenih moč. To streljanje pa se je izkazalo tako brezuspšno, da se je sklenilo vsa stvar opustiti.

— Tudi sol bo dražja po poročilih danajskih listov in sicer za 90 v pri 100 kg.

— 800letni jubilej črneje. Leta 1106 so pričeli saditi po Evropi prve sladke črneje, kakor jih imamo dan-dana. Prve so posadili na Saksonskem.

— Plačilo sv. Birokracija za postrežljivost. Davčna administracija v Libereh je vprašala po nazadni dopisnici nekoga meščana za naslov njegovga brata v davčnih zadevah. Naproti je v svo postrežljivosti brz odgovoril istotako na dopisnici. Par tednov za to pa je dobil plačilni naloz, za 2 K 40 v kot globo, ker ni zadostno kulekoval vloge na davčno oblast. Stvar je izročil svojem odvet-

niku, a je propadel v vseh instancah ter se moral plačati odvetnika.

— Žena zadavila moža. Mrtvega so našli v Kraljevih Vinogradih pri Pragi 70letnega kajigorojca Schulza. Zadavila ga je najbrže v spanju njegova žena, ki je večnih zmolauna.

— Dva japonska ogleduha so zasčili v Manili na amerikanških otokih Filipinskih. Eden je ženiški stotnik in je risal načrte tamoknjih utrd. Vlada severoamerikanških Združenih držav se bo potom diplomacije v Tokiju rano priročila.

— Bivša pevka dvorne opere na Dunaju Ana Hauser se je v svojem stanovanju obesila. Bala se je da oslapi.

— Pravila društva eksportnih trgovcev je potrdilo nižjestralsko namestništvo. Društva je dosedaj pristopilo 74 članov.

— Potres v Kingstons. Šele sedaj so prišla prva uradna poročila o nesreči v Kingstons. Guverner otoka (Jamajka je angleška posest) potoka v London, da je bilo pokopanih od 17. t. m. 343 mrtivcev. Druga poročila londonskih listov pravijo, da je še mnogo mrtivcev nepokopanih, kateri razkirajo grozen smrad, ker je tam sedaj huda vročina. Dopisnik angl. lista „Erening Standard“ poroča, da se je nesreča pripetila ob treh popoldnu. V treh minutah se je zemlja trikrat zabilala. Prvi suneč je bil tako močan, da so ljudje mislili, da se pogrezne celo mesto. Hise so se rušile in pokopavale ljudi pod razvalinami. Mnogo ljudi je bilo na cesti pod avzvalinami ubitih. Ograj se je pojavil na treh mestih; ker se je zrušila mestna skladišnica požarne brambe, ni mogel nikdo gasiti. Cerkeve so čisto porušene (jedna krasna cerkev je bila postavljena še za španjolske vladne l. 1693) tudi gledališče se je sesulo. Nekdo časi vsa škoda na 125 milijonov kron. V mestu vlada nepopisna beda in glad.

Društvene vesti.

— Občni zbor „Celjskega perškega društva“ se vrši vnovič v sredo, dne 13. t. m. ob 8. uri zvečer v Čitalnici „Nar. dom“. Sporedi: 1. Poročila posameznih odborov, 2. Sinjajnosti. K odelčbi valimo vse celjske Slovence.

— Protialkoholni shod sklicuje „Izobraževalno društvo v Celju“ na dan 27. t. m. v veliko število „Narodnega doma“ v Celju. Na shodu bodo govorili tudi zastopniki društva „Abstinent“ iz Ljubljane.

— Vabilo k rednemu občnemu zboru „Hranilnice in posejilnice v Gotovljah“, registrirane zadruge z neomajeno zavzeto v četruk, dne 31. januarja 1907 ob 2. uri popoldne v uradnih prostorih s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo načelstva in odobrenje računskega zaključka za leto 1906. 2. Razdelitev čistega dobička. 3. Nadomestna volitev v načelstvo in pregledovalca. 4. Sinjajnosti. K občini odelčbi vabi načelstvo.

Loterijske številke.

Tret. del 19. januarja 1907: 89, 38, 11, 3, 51. Lic. ————— 77, 83, 64, 84, 21.

Kovaškega vajenca

spojne kovaški mojster v Celju. — Mrežoji deško dobi majhno plačilo. Natančneje pove upravitelju „Domovine“. 45 3 1

Darujte družbi sv. Cirila in Metoda!

Vabilo redni občni zbor

„Posejilnice v Vojniku“
registrirane zadruge z neomajeno zavzeto,
ki se bo vrtil v nedeljo, dne 27. prosinca 1907 ob 3. uri popoldne v pisarniških prostorih v Vojniku (hlč. št. 4)

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva. — 2. Poročilo nadzorstva. — 3. Sklepanje o uporabi čistega dobička. — 4. Volitev odbora. — 5. Volitev nadzorstva. — 6. Razni predlogi

VOJNIK, dne 20. prosinca 1907

Odbor.

Ilustrovani narodni koledar

za leto 1907

je izšel v založbi Zvezne tiskarne v Celju. — Cena brod. K 1[—], eleg. vezan K 1⁵⁰, po pošti 20 vin. več.

VIZITKE
priporoča
Zvezna tiskarna

Poskusite in priporočite izdelke
Vydrove tovarne hranil v Pragi VIII. Cenovnih zastoj.

ZVEZNA TISKARNA